

BRON 40

Zes coupletten van het Wilhelmus:

COUPLET 1

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik, van Duitsen bloed¹.
Den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd².
Den koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

(¹ Nederlandse afkomst;
² onbevreesd)

COUPLET 2

In Godes vrees te leven
heb ik altijd betracht.
Daarom ben ik verdreven
om land, om luid' gebracht³.
Maar God zal mij regeren
als een goed instrument.
Dat ik zal wederkeren
in mijnen regiment⁴.

(³ van land en familie beroofd;
⁴ regering)

COUPLET 4

Lijf en goed al te samen⁵
heb ik u niet verschoond⁶.
Mijn broeders hoog van namen
hebben 't u ook vertoond.
Graaf Adolf is gebleven
in Friesland in den slag.
Zijn ziel in 't eeuwig leven
verwacht *den jongsten dag*⁷.

(⁵ eigendommen;
⁶ niet voor mezelf gehouden;
⁷ na de dood)

COUPLET 6

Mijn schild ende betrouwen
zijt Gij, o God, mijn Heer.
Op U zo wil ik bouwen
verlaat mij nimmermeer⁸.
Dat ik toch vroom⁹ mag blijven
uw dienaar 't aller stond¹⁰.
De tirannie¹¹ verdrijven
die mij mijn hart doorwondt.

(⁸ nooit; ⁹ dapper; ¹⁰ altijd;
¹¹ onderdrukking)

COUPLET 10

Niets doet mij meer erbarmen¹²
in mijnen wederspoed¹³
dan dat men ziet verarmen
des konings land en goet¹⁴.
Dat u de Spanjaards krenken¹⁵
o edel Neerland zoet.
Als ik daaraan gedenke
mijn edel hart dat bloedt.

(¹² medelijden; ¹³ tegenslag;
¹⁴ goederen; ¹⁵ kwaad doen)

COUPLET 11

Als een prins opgezeten¹⁶
met mijner heireskracht¹⁷
van den tiran vermeten¹⁸
heb ik den slag verwacht.
Die, bij Maastricht begraven
bevreesde mijn geweld.
Mijn ruiters zag men draven
zeer moedig door het veld.

(¹⁶ te paard; ¹⁷ legermacht;
¹⁸ moedig tegenover hem)

BRON 41

Uit een krantenartikel (1988):

Voor de meeste Nederlanders is het Wilhelmus abacadabra. Het is een propagandalied waarmee de auteur de bevolking warm wilde maken voor steun aan de Opstand en zijn leider. Deze leider wordt gepresenteerd in vijftien coupletten, waarvan de eerste letters de naam 'Willem van Nassov' vormen. De oudst gedrukte versie van het Wilhelmus stond in een geuzenliedboek uit 1573. Kort daarna verscheen een Duitse en een Franse vertaling.

Het Wilhelmus is een ernstig lied dat niets heeft van de opgeblazenheid van veel andere volksliederen. De hoofdrolspeler treedt in de ik-vorm naar voren als een man die oprecht heeft geprobeerd het wettig gezag – en dat was toen de Koning van Hispanje – te eren. Deze heeft zich echter ontpopt als een tiran, zodat er niets anders opzit dan verzet. Nederland heeft een volkslied dat waarden zoals vorst, staat en gezag niet ophemelt, maar relativeert, ter discussie stelt.

BRON 42

Uit een boek (1986):

Het Wilhelmus is een propagandalied om het geschonden aanzien van de Prins in 1568 weer wat op te vijzelen. De Prins (althans de dichter die hem het lied in de mond legt) doet moeite om de Nederlanders te overtuigen van zijn goede bedoelingen. Willem roemt zijn kwaliteiten: adel, moed en standvastigheid. Uit het hele lied spreekt een rotsvast godsvertrouwen. Hij spreekt tegen dat hij een rebel zou zijn. Zijn verzet was tegen de tirannie van de landvoogd, niet tegen de Spaanse koning.